

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Škola: Gymnázium, Tišnov , Na Hrádku 20

Úvod

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č. j. 20 006/2007-51.

Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, program je nejméně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh, měří se efektivita jednotlivých aktivit.

Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je, s ohledem na svůj věk, schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Ve školním roce 2007/2008 byla škola zařazena do projektu EU-Dap2, jehož cílem je, v rámci prevence na školách, působit na žáky a rozvíjením vhodných dovedností a postojů minimalizovat jejich rizikové chování.

KONKRÉTNÍ ÚKOLY V RÁMCI MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá školní metodik prevence, kterým byla jmenována Mgr. Renata Kloubová.

Úkolem metodika je průběžně spolupracovat s výchovným poradcem a informovat pedagogické pracovníky o všem podstatném z dané oblasti. Ve spolupráci s ostatními zaměstnanci školy má metodik řešit konkrétní problémy žáků a vést příslušné záznamy. Metodik také spolupracuje s PPP, okolními školami a dalšími institucemi.

Díky spolupráci všech pracovníků školy je pedagogický sbor průběžně informován o individuálních potřebách jednotlivých žáků. Výchovné a vzdělávací problémy jsou průběžně řešeny s cílem optimalizovat vztahy mezi žáky a pedagogickými pracovníky.

Ve „Vnitřní řádu školy“ jsou vymezena přiměřená pravidla, jako je zákaz používání návykových látek ve škole a při akcích pořádaných školou.

Metodik shromažďuje materiály a dokumenty k dané problematice, zajišťuje jejich distribuci mezi studenty, pedagogy i rodiči.

Metodik stanovuje konzultační hodiny pro žáky a jejich rodiče. Ve spolupráci s vedením školy zajišťuje pro žáky výchovné programy k dané tématice, ve spolupráci s ostatními pedagogy vytváří projekty, které mají vést ke zvýšení odolnosti studentů vůči sociálně patologickým jevům.

Metodik shromažďuje dostupné informace o institucích, organizacích a odbornících, kteří působí v oblasti prevence v okrese. Důležitá telefonní čísla jsou sdělena učitelům a vhodným způsobem i žákům.

Důležité informace jsou žákům sdělovány na nástěnce v budově školy, prostřednictvím školního časopisu „TIGY“ nebo školního rozhlasu. Třídní učitelé mohou informovat žáky na třídnických hodinách a rodiče na rodičovských schůzkách.

Škola spolupracuje s rodiči žáků, informuje je o případných problémech žáků i o obecných zásadách preventivního programu. Pro rodiče nastupujících studentů pořádá informativní přednášku k dané problematice (nebezpečí zneužívání návykových látek, problém šikany ...). Probíhá spolupráce se SRPŠ.

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy je zaměřena na:

a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- záškoláctví,
- šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
- kriminalita, delikvence,
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky (OPL) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
- závislost na politickém a náboženském extremismu,
- patologické hráčství (gambling)

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech: **Bi** - problematika drogové závislosti, AIDS,...; **Ov** - zdravý životní styl, formování osobnosti, problémy rasismu, volný čas a jeho využití,...; **Tv** - zdravý životní styl,...; **Ch** - návykové látky, jejich složení...; **Vv** - žáci ztvárňují své představy o návykových látkách, šikaně,...; **ČJ** - stylistika (slohové práce s danou tematikou), řízená diskuse,...; **Hv** - vlastní tvořivost, hudebně pohybové aktivity, motivace k využití volného času,...atd.

K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek.

Akce organizované v daném školním roce (v rámci hodin Ov, ZSV,...) - viz příloha 1

Studenti by měli znát a umět

- pojmenovat základní návykové látky
- znát účinky návykových látek na lidský organismus
- orientovat se v problematice závislosti
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

Program školy proti šikanování

Co je šikanování:

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Proč věnovat prevenci šikanování pozornost?

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků

Na rozdíl od jiných druhů násilí je šikana zvláště zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. I při relativně malé intenzitě šikany může u jejích obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky a k postupné deformaci vztahů v kolektivu.

Vzhledem k tomu, že šikana se v zárodečných fázích vyskytuje v téměř každé škole, je potřeba věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost. Důraz je nutné zaměřit na vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů, zabývat se vztahy v třídních kolektivech ještě před vznikem šikanování.

Kdo by se měl na prevenci šikanování podílet?

Na prevenci šikany i při řešení jednotlivých případů by měli spolupracovat pedagogičtí pracovníci podle předem dohodnutých postupů. K tomu je nutné zajistit další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování

Jaké jsou kompetence pedagogů?

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky, proto jsou povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřežazení trestného činu

Jaké jsou možnosti pedagogů?

Pedagogičtí pracovníci vedou důsledně a systematicky žáky a studenty k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.

Všichni pedagogičtí pracovníci by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům, ovlivňují chování žáků.

Ve školním řádu budou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.

Jaké další osoby a instituce je potřeba přizvat do spolupráce?

Pedagogicko-psychologickou poradnu

Středisko výchovné péče

Orgán sociálně právní ochrany dítěte

Policie ČR

A. Primární prevence:

CÍLE:

budování pozitivních vztahů mezi žáky (souřadná komunikace, prevence konfliktů, tolerance k jinakosti, solidarita slabšími, zvyšování schopnosti empatie, spolupráce s ostatními, atd.)

PROSTŘEDKY:

- Adaptační pobyty pro žáky 1.ročníků a Primy
- Sociometrie pro žáky 1. ročníků a Primy
- Program na spolupráci v týmu pro Kvartu a Kvintu realizovaný Animátory
- Vyškolení „Animátorů“ (studenti kteří mají zájem spolupracovat při realizaci adaptačních pobytů)
- Školení pedagogických pracovníků – práce v týmu (zážitkové aktivity)
- Projekty realizované: Kvartány pro Tercii (již druhým rokem)
Studenty druhých a třetích ročníků (nově)
(Tyto projekty využívají spolupráce studentů v třídních kolektivech i mezi třídami)
- Charitativní akce

B. Včasná diagnostika šikanování:

1. Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

2. Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

3. Rodiče žáků se doporučuje upozornit zejména na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá světit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Nadstavbové aktivity v rámci školy

Tím se rozumí vše, co je pro děti připravováno nad rámec běžné výuky.

Adaptační pobyty

Dvoudenní pobyty studentů nově vzniklých třídních kolektivů (prvních ročníků a Primy), které jsou zaměřeny na vytvoření pozitivního klimatu třídy, od roku 2008 realizováni za pomoci studentů vyšších ročníků gymnázia.

Studentský parlament

Od druhého pololetí školního roku 2007/2008 vznikla nová studentská aktivita – snaha o vytvoření studentského parlamentu. V tomto školním roce by měly v měsíci říjnu proběhnout první volby.

Den otevřených dveří

Slouží především k prezentaci práce školy, ale dává zároveň možnost seznámit rodiče s koncepcí školy a prací v ní. Na jeho průběhu se podílejí i žáci, kteří se tímto učí prezentovat svou práci a výsledky a zároveň posilují svůj vztah ke škole, školnímu kolektivu.

Schránka důvěry

Schránka důvěry byla zřízena také na internetu (jako emailová adresa) Žáci do ní mohou anonymně psát své dotazy směrem k vedení školy, výchovnému poradci i školnímu metodikovi prevence. Slouží nejen pro dotazy, ale také pro stížnosti a problémy, se kterými potřebují děti poradit. Na řešení dotazů a problémů se následně podílejí vedení, školní metodik prevence a výchovný poradce.

Informační nástěnka

V přízemí školy je umístěna nástěnka sloužící pro předávání informací z oblasti výchovného poradenství.

Organizace volnočasových aktivit pro studenty

- návštěva divadelních představení v brněnských divadlech
- taneční pro studenty II. ročníku
- kroužky: IVT, sportovní hry
- škola se aktivně podílí na přípravě a organizaci sportovních utkání v malé kopané, odbíjené, košíkové, stolním tenise
- sportovní soutěže ke Dni dětí a studentstva
- divadelní představení, které hrají studenti všech ročníků NG pro rodiče i MŠ v Tišnově (jednou za dva roky)
- vánoční koncert studentů pro zaměstnance školy
- přednáška pro rodiče a studenty s pracovníci PPP
- pro dívky kvart a prvních ročníků přednáška „S tebou o tobě“
- jazykový kurz pro studenty III. ročníků

Informování rodičů

- třídní schůzky
- den otevřených dveří
- konzultační hodiny
- internetové stránky školy

Kontakty a adresy:

Krajský úřad JMK, Žerotínovo nám. 3/5, Brno

Oddělení prevence: pielinska.danuse@kr-jihomoravsky.cz

Protidrogový koordinátor: viselka.ondrej@kr-jihomoravsky.cz

Orgán sociálně právní ochrany dětí OSPOD

Městský úřad Tišnov

Diagnostický ústav

Hlinky 140, Brno ddu@ddu.sssbrno.cz

Školská zařízení preventivně výchovné péče + Střediska výchovné péče SVP

G. Preisové 8, Brno svp.brno@volny.cz

Veslařská 246, Brno Tel: 543216685 svp.veslar@volny.cz

Help me , Bořetická 2, Brno helpme@volny.cz

Psychiatrická léčebna a Detoxikační jednotka

Húskova 2, Brno Černovice, sekretariat@plbrno.cz

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti

Sládkova 45, Brno tel.: 548 526 802, poradna@pppbrno.cz, sladkova@pppbrno.cz

www.poradenskecentrum.cz

Sdružení SCAN – Regionální centrum prevence

Hanáková 710, Tišnov, tel: 604 775768, scan.prev@email.cz

Občanské sdružení a nadace Podané ruce

Francouzská 36, Brno, tel: 545247353, info@podaneruce.cz, www.podaneruce.cz

K-centrum Drug Azyl

Vídeňská 3, Brno, tel.. 543249343, drugazyl@podaneruce.cz

Fakultní nemocnice Brno-Bohunice

Jihlavská 20, Brno, tel.: 547191111 lpilarova@fnbrno.cz

Zde též nonstop Krizové centrum -tel.: 532232078

Linka naděje : 547212333

Dětská nemocnice, Černopolní 9, Brno, tel.: 532234111 - klinická psychologie

Centrum dětských odborných zdravotních služeb, Bílý dům, Žerotínovo nám. 4/6, Brno, tel.: 533302111 - psychiatrie, psychologie

Národní linka prevence AIDS - zelená linka

Tel.: 800144444

AIDS centrum FN - informační služby

Tel.: 532232276

SPONDEA o.p.s.

-ambulantní poradenství v oblasti sociální, individuální a rodinnou terapii

Krizová linka nonstop -tel.: 541235511, 608118088, krizovapomoc@spondea.cz

Bílý kruh bezpečí

Slovinská 41, Brno tel.: 541218122 bkb.brno@seznam.cz - pomoc obětem a svědkům trestných činů

Fond ohrožených dětí

Francouzská 58, Brno tel.: 545215105, www.fod.cz

Linka Bezpečí dětí a mládeže tel.:800155555 info@linkabezpeci.cz

Rodičovská linka tel.:283252222

Linka vzkaz domů tel.:800111113

Modrá linka- linka důvěry pro děti a mládež Brno tel.:549524114 info@modralinka.cz

Linka psychopomoci tel.: 225214214, www.psychopomo.cz

Středisko sociální pomoci dětem

Hapalova 4, Brno tel.: 549272850

Anabell - pro nemocné bulimií a anorexií

Bratislavská 2, Brno tel.: 542214014, 602766542, posta@anabell.cz

Veřejný ochránce práv občanů - Ombudsman

Údolní 39,Brno, tel.: 542542888, podatelna@ochrance.cz

Odkazy

O drogách - portál primární prevence

www.odrogach.cz/

Prev-Centrum

www.prevcentrum.cz/

Informační portál o ilegálních a legálních drogách

www.drogy-info.cz

DIS - drogový informační server

www.drogy.net/

A.N.O. - Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí

www.asociace.org/

Sekce Prevence sociálně patologických jevů na stránkách MŠMT

www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj (v levé spodní části stránky je podrobné menu)

Centrum Adiktologie

www.adiktologie.cz/

Žák a sociálně patologické jevy v kontextu střední školy

www.sos-ub.cz/prevence/index.php

Ministerstvo vnitra – Policie ČR/ prevence

www.mvcr.cz/ <http://www.mvcr.cz/bezpecnost/index.html>

Zpracovala: Mgr. Renata Kloubová

Schválil: 11.9. 2009

Mgr. Karel Švábenský
ředitel školy

A. Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky studentem

KRIZOVÝ PLÁN

OMAMNÉ LÁTKY

Při nálezu neznámé látky

1. MOŽNOST

- Zajistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v **přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky**.
- Na obálku napíše **datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka**. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru.
- Poté je nutno bezodkladně **vyrozumět policii**. Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy. Při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost **písemně potvrdit**.
- Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložená přivolanému lékaři.

2. MOŽNOST

- pedagog neznámou látku **ponechá na místě nálezů**
- bezodkladně **zavolá policii**
- do příjezdu policie **zajistí dohled** na místě nálezů, příp. zadrží studenta, u něhož byl nález učiněn

Při ohrožení zdraví studenta

V případě ohrožení zdraví studenta v důsledku podezření na požití omamné látky se postupuje tak, jako když student přijde do školy s horečkou.

- Dítě jevící příznaky užití omamné látky **je odvedeno ze třídy** do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Pedagog zajistí nad dítětem **dohled dospělé osoby**.
- Škola **bezodkladně informuje rodiče** studenta nebo jeho zákonné zástupce o bližší nespecifikovaných zdravotních potížích studenta, rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření.

Rodič si přijde do školy pro žáka

- je seznámen se zdravotními potížemi
- po užití stimulačních či kanabinoidních látek (jsou např. zornice rozšířené), škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře.
- pedagog odkáže rodiče na odborníky na specializovaných pracovištích (psychologicko-pedagogická poradna apod.)

Rodič si do školy pro dítě nepříjde

- škola přehodnotí zdravotní stav žáka
- pracovník školy **zavolá lékařskou službu** (může jít o předávkování návykovou látkou)
- nebo **zajistí převoz k lékaři s doprovodem dospělé osoby**
- rodič je o postupu školy předem informován
- Škola **vyhotoví zápis** průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezí případnému výskytu studenta pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole.

- ve **školním řádu** je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy včetně sankcí, které z porušení vyplývají.
 - proběhne **třídní schůzka rodičů**, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek dítěte, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami metodika prevence a výchovného poradce. Jsou seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy.
 - student, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude **kázeňsky potrestán** dle školního řádu.
 - škola **pozve nejrychlejší cestou rodiče studenta** k jednání se školou. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola **doporučí** rodičům studenta **specializovanou pomoc odborníků**, škola **vyhotoví dva zápisy z jednání**, jeden obdrží rodiče, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky R + TU, ŠMP, VP.
 - **studenti jsou obecnou formou seznámeni s případem** a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky a to nejen v areálu školy.
 - **třída**, v níž se problém objevil, **bude monitorována**, budou v ní pracovat odborníci /dlouhodobé prožitkové programy/ primární prevence, sekundární prevence.
- Škola **informuje sociální odbor** v případě že student je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) nebo je v akutním ohrožení zdraví po požití drogy, tj. při nebezpečí předávkování a trvalého zdravotního poškození včetně vzniku návyku a bezprostředním ohrožení života nebo po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole

Při podezření, že student zneužívá návykové látky (časná intervence)

Metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, pověřený pracovník:

- provede **diskrétní šetření** - zjistí citlivě co nejvíce informací (od spolužáků, rodičů, z poradny apod.)
- provede **pohovor s dítětem** – podle vztahu pracovníka s dítětem buď osobně nebo za přítomnosti jiného učitele, nebo jiné osoby (psychologa, sociálních kurátorů, pracovníků oddělení pro dítě, kontaktního centra apod). Doporučí mu rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, pedagogicko psychologická poradna, zdravotní zařízení, střediska výchovné péče apod).

Po důvodném podezření:

- citlivě **informuje rodiče**, event. jiné zákonné zástupce a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy - nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku hraničí s bezprostředním ohrožením života
- v případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor
- pokud není v silách školy společně s rodiči problém vyřešit, doporučí další odbornou pomoc

B. Postup školy při diagnostice a vyšetřování šikany

KRIZOVÝ PLÁN

ŠIKANA

Škola je povinna řešit šikanu ve škole a na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a rodičů. Diagnostiku a vyšetřování šikany provádí osoba, která má sílu celý proces ustát. Důležité je mít v někom oporu (ředitel...).

Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí

- **Překonání šoku pedagoga!**
- **Bezprostřední záchrana oběti (zaštitit svým tělem obět'!) Odvést okamžitě ze třídy!**
- **Ihned se vrátit zpět do třídy** nebo do ní poslat jiného pedagoga, příp. pověřit dozorem někoho ze studentů (zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi)!
- **Zalarmovat další pedagogy a domluvit se na spolupráci při vyšetřování** – i za cenu přerušování výuky!
- **Pokračovat v pomoci a podpoře oběti** (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře **nepouštět obět' zpět do třídy.**
- **Kontaktovat rodiče oběti.**
*Při rozhovoru s rodiči se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout s rodiči, jakým způsobem bude **zajištěna bezpečnost dítěte** (nejlépe nechat doma).*
- **Ohlásit celou věc policii.**
- Následuje vlastní vyšetřování.

Učitel se o šikaně od někoho dozví

OVĚŘENÍ SITUACE

- **Kontaktovat rodiče**
 - zavolat rodičům (ne v přítomnosti dítěte!)
Při rozhovoru s rodiči nemluvit o šikaně, pouze si ověřit signály (pomočování, zvraty v chování, noční děsy, poškození věcí, změny v chování, zhoršení prospěchu, vyhýbání se tělocviku – modřiny apod.)
 - upozornit, že se o tom dítě nemá dozvědět (aby se to nedoneslo do třídy)
 - vyžádat souhlas rodiče k vyšetřování, zdůraznit zájem na bezpečí dítěte
- **Podepsat souhlas k vyšetřování**
- **Najít kolegy** (max. 3), kteří budou spolupracovat na šetření. (třídní učitel může spolupracovat, ale nesmí být hlavní vyšetřovatel.)
- **Nalezení vhodných informátorů**
Obezřetně promluvit s vhodnými spolužáky tak, aby se to nedoneslo třídě (nejvhodnějšími informátory jsou průměrní studenti, ne hvězdy, ne podprůměrní)
- **Nalezení vhodných svědků**
Promluvit s více informátory, případně je požádat, zda-li by to mohli dosvědčit. **Nenaléhat!**

Vytvoření intervenčního týmu:

ČLEMEM INTERVENČNÍHO TÝMU:

- Zástupce ředitele
- Výchovný poradce
- Metodik prevence
- Třídní učitel

VEDENÍ INTERVENČNÍHO TÝMU:

- Zástupce ředitele nebo metodik prevence

„VYŠETŘOVÁNÍ“

- upozornit na provádění zápisu
- netlačit, nechat je říct to, co chtějí
- mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany rodičů
- pokračuje pomoc a podpora oběti

1) ROZHOVOR SE SVĚDKY

svědky vyslechnout postupně, pokud se rozcházejí ve výpovědi je možná konfrontace všech svědků, navodit atmosféru podpory a povzbuzení, že jejich spolupráce nebude prozrazena a je zajištěna jejich bezpečnost, vše si zapisovat

2) ROZHOVOR S AGRESORY

Agresor se po rozhovoru nesmí vrátit zpět do třídy!

- **Zahřívací předkolo**

Sednout si proti agresorovi, říct mu to „natvrdo“, chtít vědět, co všechno dělal, upozornit na zapisování, potom mlčet!

- **Monolog**

narušit mu jeho prostor, dívat se do očí, nepovzbuzovat, jen si vše zapisovat, počkat až domluví

- **Dialog - doplňující otázky**

klást otázky tak, aby se zapletl do vlastních lží, stupňovat citové napětí, nabídnout polehčující okolnosti v případě přiznání se, nechat si od něj podepsat zápis, pokud nepodepíše, oznámit mu, že budou informováni rodiče

Zopakovat se všemi agresory. Každého po rozhovoru odvést do jiné třídy.

- **Konfrontace**

všem agresorům naráz oznámit, jak kdo z nich vypovídal
začnou se mezi sebou dohadovat a pomlouvat

3) ROZHOVOR S OBĚTÍ

Rozhovor provést na místě, které je bezpečné, sedět vedle sebe jako partneři, bez třetí osoby.

Bez nátlaku! (Zeptat se, jak se mu daří, co se děje doma....., mluvit o pocitech – „Mám pocit, že se ve třídě necítíš dobře, chceš mi o tom něco říct?“ apod.)

Sdílet oběti možnosti řešení a nechat oběť vybrat – metoda usmíření, metoda vnějšího nátlaku.

Zajistit ochranu oběti - nechat ji bezpečně odejít ze školy (informovat rodiče)
nebo zajistit její ochranu!

Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli náznaku šikanování budou vyloučeni nebo bude případ nahlášen policii).

Zdůraznit, že k jejich snaze napravit situaci bude přihlédnuto ve výchovné komisi.

A) METODA USMÍŘENÍ

Provádí se především u počátečních stadiích šikany a vykazuje-li agresor ochotu své chování změnit.

Metodě usmíření předchází

- rozhovor s informátory a oběťmi, nalezení vhodných svědků, rozhovory se svědky
- rozhovor s obětí
- rozhovor s agresory (v případě, že se ukáže, že agresor není ochoten ke změně, následuje metoda vnějšího nátlaku)

Společné setkání a hledání nápravy:

- hovořit se třídou v komunitním kruhu (včetně třídního učitele), sezení neprotahovat, opakovat asi 1/14 dní, max. 20 min.
- omluva a usmíření agresora a oběti
- předkládání návrhů pro nápravu

Vhodné otázky: Co si myslíte, že není v téhle třídě v pořádku? Co byste mohli udělat, aby se to příště nestalo? Kdo si myslí, že by byl schopen XY bránit? (ochránce dát do roviny oficiality, má povinnost ubližování ohlásit)

Provést max. 4 sezení, při posledním položit otázku, jestli si myslí, že je problém vyřešen.

B) METODA VNĚJŠÍHO NÁTĽAKU

Provádí se u pokročilejších forem šikany.

Vytvořit výchovnou komisi:

vyšetřovatel
třídní učitel
ředitel (zástupce)
popř. někdo za rodiče (ne od agresora nebo oběti)
nezávislý člověk (pedagog jiné školy, lékař,...)

Před zasedáním nejednat s rodiči agresorů!

- Celá komise se sejde předem a domluví se, jaké budou asi tresty.
- Agresoři chodí před komisi a znovu vypovídají, sdělit, že komise rozhodne (tvářit se vážně).
- Porada komise na trestech. (trestat intenzivně, ale mít kam stupňovat.)
- Zavolat agresory a oznámit agresorům tresty.
- Oznámit potrestání před celou třídou za přítomnosti celé komise! (Agresoři si stoupnou u dveří a vyslechnou rozhodnutí) **Bez obětí!**
- Následuje komunitní kruh s třídním učitelem. Při prvním sezení bez obětí!
- Pozvat rodiče agresorů i obětí. Ne najednou!

rodiče obětí:

- informovat, jak bylo zajištěno zdraví jejich dítěte a sdělit, jak byli agresoři potrestáni

rodiče agresora:

- rodiče agresorů informovat každého zvlášť, sdělit, jak byli potrestáni jejich děti, upozornit je na to, že je to závislé chování („určitě by si nechtěli vybrat partnerku, ke které by se chovali stejným způsobem“)

VŠE SI NECHAT PODEPSAT!

C. Postup školy při šetření zneužívání návykových látek nebo trestné činnosti policií, plnění oznamovací povinnosti

KRIZOVÝ PLÁN

ŠETŘENÍ A VÝSLECH POLICIÍ

Vstup policie do školy

Zaměstnanci školy se snaží o maximálně dobrou spolupráci, vzájemný respekt a vstřícnost.

Policista je povinen prokázat se

- stejnokrojem s identifikačním číslem nebo
- služebním průkazem nebo
- odznakem služby kriminální policie nebo
- ústním prohlášením „policie“.

V případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy **ověří totožnost** telefonickým dotazem na pracoviště policie.

Ředitel školy nebo jeho zástupce se **seznámí s předmětem policejního úkonu a důvodů, jež k němu vedou.**

Předvolání a předvedení studenta, podání vysvětlení a výslech

Policie může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést studenta mimo školu.

Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla.

- Škola zajistí **dohled dospělou osobou** po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu a to i v případě, že je proveden ve škole. **Písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum.** Po ukončení procesu je student předán zpět do školy nebo je předán zákonnému zástupci.
- **Vyrozumění rodičů** provádí policista **předem** (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil informuje rodiče třídní učitel – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou.
Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. V případě, že by vyrozuměním rodičů bylo mařeno vyšetřování, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.
- Na požádání policie ředitel školy **poskytne vhodnou místnost** k šetření studenta ve škole, **zajistí také pedagogický dozor.**
Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušování nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby.
Pro děti a mládež platí v plné míře **presumpce nevinny.**

OZNAMOVÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI

- V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, **ohlásí to řediteli školy.** Je proveden **písemný zápis.**
- Škola celou záležitost **oznámí Policii ČR.**

Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavního zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, dále vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu apod.

Příloha č. 1

Plán činností na školní rok 2009/2010

- Září:** I.ročník, PRIMA - Adaptační pobyt
PRIMA - seznámení rodičů s zapojením žáků do projektu EU -DAP

I.ročník, PRIMA - *Seznámení rodičů s činnostmi školního metodika prevence*
- Říjen:** SEKUNDA,TERCIE - Rizika výživových experimentů
KVINTA - Návštěva KLUBU ČAS
- Listopad:** Tercie - prevence AIDS
I.ročník – Rizika výživových experimentů
- Prosinec:** I.ročník, PRIMA - Sociometrické šetření
I., II. a III. ročník - Účast na akci Červená stužka
TERCIE - Vánoční trhy
- Leden:** TERCIE , I. ročník - Já jsem já
- Únor:** SEKUNDA - Já a drogy nebo drogy a já?
- Březen:** I.ročník - Práce kurátora
- Duben:** I. ročník, TERCIE - Práce kurátora
I.ročník, PRIMA - S tebou o tobě